

SIVISTYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 4/2013 vp

Yliopistolakiuudistuksen vaikutukset

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on vastaukseensa (EV 103/2009 vp) sisältyvässä lausumassa edellyttänyt, että hallitus seuraa yliopistoudistuksen toteutumista ja vaikutuksia ja antaa asiasta selvityksen sivistysvaliokunnalle vuoden 2012 kevätistuntokaudella. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 4 päivänä huhtikuuta 2012 toimittanut valiokunnalle lausuman mukaisen selvityksen "Yliopistolakiuudistuksen vaikutusten arviointi" (MINS 1/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- opetusneuvos Erja Heikkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- pääjohtaja Heikki Mannila, Suomen Akatemia
- professori Jukka Kekkonen, Helsingin yliopisto
- professori Kirsi Tirri, Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos
- hallituksen puheenjohtaja Raimo Väyrynen, Lapin yliopisto
- yksikön johtaja Risto Kunelius, Tampereen yliopiston yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden laitos
- hallituksen puheenjohtaja Ole Norrback, Vaasan yliopisto
- puheenjohtaja, johtava rehtori Veli-Matti Hakkanen, HARRE — Suomen harjoittelukoulujen rehtorit ry

- korkeakoululiikunnan asiantuntija Jussi An-sala, Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry
- järjestöpäällikkö Raija Pyykkö, Professoriliitto
- asiantuntija, VT Risto Lerssi, Sivistystyönantajat ry
- puheenjohtaja Jussi Vauhkonen, Suomen akateemisten tutkijoiden yhdistys SATY
- puheenjohtaja Kaija Holli, Suomen yliopistot UNIFI ry
- koulutuspoliittinen sihteeri Jarmo Kallunki, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
- puheenjohtaja Tapani Kaakkuriniemi, Tieteentekijöiden liitto
- puheenjohtaja Seppo Sainio, Yliopistojen opetusalan liitto YLL.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Aalto-yliopisto
- Helsingin yliopisto
- Itä-Suomen yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Oulun yliopisto
- Svenska handelshögskolan
- Tampereen teknillinen yliopisto
- Turun yliopisto
- Vaasan yliopisto
- Sivistystyönantajat ry.

Viitetiedot

Valiokunta on käsitellyt asiaa aiemmin tunnuk-sella SIO 3/2012 vp.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN SELVITYS

Eduskunta antoi uuden yliopistolain vuonna 2009. Laki tuli voimaan vuoden 2010 alussa. Lain myötä yliopistot irrotettiin valtio-organisaatiosta ja yliopistoille annettiin taloudellishallinnollinen autonomia. Lakimuutoksen yhteydessä yliopistoille annettiin myös itsenäinen työnantaja-asema ja yliopistojen kaikki palvelussuhteet muutettiin virkasuhteista työsuhteiksi.

Uuden yliopistolain antamisen yhteydessä eduskunta edellytti, että hallitus seuraa yliopistouudistuksen toteutumista sekä vaikutuksia ja antaa asiasta selvityksen sivistysvaliokunnalle vuoden 2012 kevätistuntokaudella. Tätä tarkoitusta varten opetus- ja kulttuuriministeriö kilpailutti arviointitoimeksiannon keväällä 2011 ja valitsi sen perusteella arviointityön toteuttajaksi Gaia Consulting Oy:n ja Innovus Oy:n muodostaman asiantuntijaryhmän. Lisäksi ministeriö asetti arviointityön toteuttamisen tueksi tukiryhmän.

Ministeriön määrittelemän toimeksiannon mukaisesti arvioinnin pääkysymyksenä tarkasteltiin sitä, millaisia vaikutuksia uudella lainsäädännöllä on siirtymävaiheessa ollut yliopistoissa. Toimeksiannon mukaisesti näitä vaikutuksia tarkasteltiin ensisijaisesti yliopistoyhteisön sisällä strategisen johtamisen ja henkilöstöpolitiikan alueilla.

Arviointihanke toteutettiin elokuun 2011 ja maaliskuun 2012 välisenä aikana, jolloin yliopistolain voimaantulosta oli ehtinyt kulua verrattain lyhyt aika muutoksen luonne ja laajuus huomioon ottaen. Sen vuoksi arvioinnin painopiste onkin tässä arvioinnissa ollut yliopistolain mukanaan tuomien yliopistojen sisäisten muutosten sekä niiden vaikutusten tarkastelussa.

Arvioinnin toteuttamista ohjasi näkemys, jonka mukaan arvioitavasta kohteesta rakentuu todellisuuskuva käytettävien arviointiaineistojen kautta. Arviointiaineistot koostuivat lainsäädäntöaineistosta, yliopistojen strategioista ja johtosäännöistä, yliopistoille suunnatuista tietokartoituksista, rehtoreiden, valtionhallinnon ja yliopistojen sidosryhmien haastatteluista, yliopis-

tojen valituille toimielimille, henkilöstölle ja sidosryhmien edustajille toteutetuista kyselyistä sekä arviointihankkeen kuluessa järjestetyistä kahdesta arviointifoorumista. Arviointiaineistojen keruussa oli merkittäviä haasteita. Lisäksi aineistojen sisäinen vertailtavuus oli puutteellista.

Kyselyaineiston ja arviointifoorumissa kerätyn määrällisen aineiston analyysissa hyödynnettiin tilastollisia kuvaavia menetelmiä ja haastatteluaineiston analyysissa puolestaan laadullisia menetelmiä, joissa keskeisessä asemassa oli aineiston luokittelu teemakohtaisesti ja sitä kautta rakentuvien samankaltaisuuksien, täydentävyyksien tai mahdollisten erojen tunnistaminen. Vastaavankaltaista laadullista sisällönanalyysia sovellettiin myös kirjalliseen arviointiaineistoon.

Maaliskuuhun 2012 mennessä yliopistolakiuudistuksen vaikutukset näyttävät olevan merkittävämpiä strategisen johtamisen alueella kuin henkilöstöpolitiikassa. Vaikutukset strategisessa johtamisessa ovat kohdentuneet ensisijaisesti yliopistojen strategisen ohjauksen ja johtamisen sekä talousjohtamisen vahvistumiseen, sidosryhmäyhteistyön kehittymiseen sekä sisäiseen organisoitumiseen ja johtamisjärjestelmiin. Näiden vaikutusten taustalla olevien muutosten tekemisessä yliopistojen ylimmällä johdolla on ollut keskeinen asema. Henkilöstön osallisuus muutosten tekemisessä näytti ohuelta.

Arviointitiedon valossa yliopistot ovat kohtalaisen lyhyessä ajassa omaksuneet uuden roolinsa työnantajaosapuolena ja käyttävätkin aktiivisesti työnantajavaltaansa. Yliopistojen henkilöstömäärät ovat viime vuosien aikana olleet vuoteen 2010 asti kasvussa mutta ovat kuitenkin lakiuudistuksen jälkeen lähteneet maltilliseen laskuun. Yliopistojen tekemät irtisanomiset ovat olleet hyvin maltillisia, ja ne ovat koskeneet ensikädessä muuta henkilökuntaa. Akatemiaprofessoreiden ja tutkijoiden siirtyminen yliopistojen henkilöstöhallinnon alaisuuteen ei ole merkittävässä määrin vaikuttanut yliopistolaitostason henkilöstömäärää koskeviin trendeihin. Tämän

arvioinnin valossa lakiuudistus ei ole kohentanut yliopistohenkilöstön työtyytyväisyyttä.

Lakimuutoksen mukanaan tuomien uudistusten ja niiden vaikutusten tarkastelu sekä näitä koskevat johtopäätökset eivät näytä tuovan mukanaan olennaisia muutostarpeita uuteen yliopistolakiin. Näiden arviointitulosten valossa on tosin mahdollista täsmentää lainsäädäntöä siten, että yliopistoyhteisön sisäisille jäsenille, etenkin henkilöstölle, luotaisiin myös lainsäädännön kautta entistä paremmat osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet yliopistoaan koskevaan strategiseen suunnitteluun ja siitä käytävään vuoropuheluun.

Tosin samaan aikaan on korostettava sitä, että tässä kohdin kyse on ennen kaikkea yliopistoyhteisön sisäisistä toiminta- ja menettelytavoista, jotka ovat vahvasti johtamisen toimintatapoihin ja organisaatiokulttuuriin liittyviä. Toisin sanoen menettelytapoja koskeva lain kirjainkaan ei takaa vaikutusmahdollisuuksien tosiasiallista toteutumista, ellei kuulemisella ja kuulluksi tulemisella ole yhteyttä päätöksentekoon.

Arvioinnin tuloksia peilattiin eurooppalaisia yliopistoreformeja koskevia yleisempiä tulkintaviitekehyksiä vasten. Niiden pohjalta voitaneen ajatella, että varsinkin yliopistojen henkilöstön keskuudessa kriittinen lähestymistapa on vallitseva, ei vain tätä yksittäistä lakiuudistusta koskien, vaan myös laajemmin korkeakoulupolitiikan nykyistä linjaa kohtaan. Samalla on huomatta-

va, että varsinkin pienissä yliopistoissa suhtautuminen yliopistolakiuudistuksen tuomiin muutoksiin ja vaikutuksiin yliopistoissa oli myönteisempää kuin suuremmissa yliopistoissa ja että kaikissa yliopistoissa osa henkilöstöstä kokee, että tehty lakiuudistus on ollut erittäin perusteltu.

Lain valmisteluun osallistuneiden poliitikkojen ja virkamiesten sekä siihen keskeisesti vaikuttaneiden sidosryhmien edustajien kannalta taas muutoksen välttämättömyyttä ja tarpeellisuutta kuvaavat lähestymistavat näyttäisivät olevan perustellumpia. Tilivelvollisuuden, suomalaisen yliopistolaitoksen kansainvälisen kilpailukyvyyn, tutkimuksen ja koulutuksen tarkoituksenmukaisuuden erityisesti elinkeinoelämän ja sen uudistumisen kannalta sekä julkisen talouden tasapainosta huolehtimisen voisi katsoa olevan uudistamisen tarpeen välttämättömyyttä puoltavia tekijöitä.

Kokonaisuutena tarkastellen keskustelu yliopistolakiuudistuksesta ja sen toimeenpanosta on ollut pikemminkin polarisoitunutta, eikä yliopistolaitoksen jatkuvaa uudistumista ja siihen liittyviä moniulotteisia tekijöitä pitkällä aikavälillä ole juurikaan tuotu esille. Tässä yhteydessä on hyvä tunnistaa, että yliopistojen rooli yhteiskunnassa on ensisijaisesti poliittinen kysymys, eikä itse yliopistoyhteisökään ole tässä kysymyksessä näkemyksiltään yhtenäinen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Opetusministeriön selvityksen ja oman asiantuntijakuulemisensa perusteella sivistysvaliokunta toteaa, että vuonna 2010 voimaan tullut yliopistolaki on toteuttanut sille asetetun keskeisen tavoitteen. Se on lisännyt yliopistojen taloudellishallinnollista autonomiaa muodostamalla valtion tilivirastoina toimineista yliopistoista itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia tai säätiölain mukaisia säätiöitä. Voimassa oleva yliopistolaki antaa puitelakina yliopistojen toiminnalle pe-

rustan, mutta uudistus on siirtänyt merkittävällä tavalla toimivaltaa itsenäisille yliopistoille.

Yleisarvionaan sivistysvaliokunta toteaa, että saaduissa selvityksissä ja lausunnoissa ei ole tuotu esiin sellaisia yliopistolakiin liittyviä muutostarpeita, jotka edellyttäisivät pikaisia toimenpiteitä. Valiokunta toteaa kuitenkin, että nyt on kyse vasta ensimmäisestä laajemmasta selvityksestä, joka on toteutettu varsin nopeasti uudistuksen tultua voimaan.

Uudistuksen toteuttamista ovat valiokunnan arvion mukaan merkittävällä tavalla hankaloitta-

neet viime vuosina toteutetut valtiontalouden välttämättömät säästötoimet, jotka ovat johtaneet muun muassa ensin yliopistoindeksin puoltamiseen vuonna 2012 ja sitten vuonna 2013 indeksiin jäädyttämiseen. Yliopistoindeksin käyttöönotto oli uudistuksen eräs keskeinen intensiivi, ja valiokunta pitää selvänä, että yliopistojen rahoituksen tiukentuminen on vaikuttanut kielteisesti uudistuksen käytännön toimeenpääntöön ja uudistuksen kokemaan vastaanottoon henkilökunnan parissa. Valiokunta viittaa tältä osin myös omiin lausuntoihinsa vuosien 2012 ja 2013 talousarvioesityksistä (SiVL 9/2011 vp — HE 59/2011 vp ja SiVL 10/2012 vp — HE 95/2012 vp).

Valiokunta pitää välttämättömänä, että uudistuksen vaikutuksista annetaan uusi selvitys viimeistään vuonna 2016. Selvityksessä tulee ottaa huomioon uuden yliopistolain vaikutusten lisäksi mm. yliopistojen rahoitustason ja -järjestelmän muutosten vaikutukset yliopistojen toimintaan sekä muutokset henkilöstön työhyvinvoinnissa. Valiokunta painottaa, että yliopistojen toiminnan tulokset ovat ratkaisevia, kun tavoitellaan laadukasta tiedettä ja tutkimusta, taloudellista kasvua ja hyvinvointia koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatioiden avulla.

Kehittämistoimet eri yliopistoissa

Valiokunnan saaman asiantuntijaselvityksen mukaan yliopistolain uudistaminen merkitsi kattavaa reformia yliopistolaitoksessa. Lähes kaikissa yliopistoissa tehtiin monenlaisia sisäisiä uudistuksia, joista useita rakenteellisiakin uudistuksia olisi jouduttu joka tapauksessa toteuttamaan, vaikka yliopistolakiuudistusta ei olisi tehty, tai joista osa on aloitettu jo ennen lain uudistusta. Uudistus toi uudenlaisen strategisen johtamisen yliopistoihin. Uusi oikeushenkilöasema edellytti yliopistoilta laajempaa ja selkeämpää työnantajapolitiikkaa ja yliopistojen välistä yhteistyötä työnantajakysymyksissä.

Asiantuntijaselvityksessä on viitattu myös yliopistojen keskeisessä toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin, kuten kokonaiskustannusmalliin käyttöönottoon tutkimusrahoituksessa, jolloin haku- ja myöntöprosessit muuttui-

vat ja yliopistoilta edellytettiin panostuksia myös entistä tarkempaan työajanseurantaan.

Eräissä lausunnoissa on esitetty, että yliopistojen autonomia suhteessa opetus- ja kulttuuriministeriöön ei olisi faktisesti lisääntynyt ministeriön tiukan talous- ym. ohjeistuksen vuoksi. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että jatkoselvityksessä arvioidaan myös nykyistä ministeriön ohjausotetta suhteessa yliopistoihin siten, että vältetään mahdollinen turha byrokratia ja tarpeeton tiedonkeruu ja annetaan yliopistojen autonomialle yliopistolain uudistuksessa tarkoitettu laaja sisältö.

Johtamisjärjestelmät

Saadun asiantuntijaselvityksen mukaan strateginen ohjaus ja talousjohtaminen ovat yliopistoissa vahvistuneet ja sisäistä johtamista ja organisoitumista on pyritty kehittämään. Yliopistolaki määrittelee strategisen johtamisen yliopiston hallituksen tehtäväksi. Yliopistoyhteisön ulkopuoliset jäsenet ovat selvityksen mukaan vahvistaneet yliopistojen hallitustyöskentelyssä kokonaisjohtamista omalla osaamisellaan ja yhteistyöverkostoillaan. Rehtori vastaa aiempaa selkeämmin yliopiston operatiivisesta johtamisesta. Valtaosassa yliopistoja on kasvatettu sisäisten yksiköiden kokoa.

Yliopistolakiselvitys osoittaa, että yliopiston johtosäännöllä voidaan nykyisen lainsäädännön puitteissa uudistaa ja kehittää johtamisjärjestelmiä merkittävästi, kuten esimerkiksi Tampereen yliopistossa on tehty. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä, että johtamisjärjestelmiä koskeneista onnistuneista muutoshankkeista kerätään ja välitetään edelleen hyviä käytänteitä yliopistojen johtamisjärjestelmien edelleen kehittämiseen.

Yliopistolakiselvityksen mukaan strategisen johtamisen alueella tapahtuneita muutoksia on ollut tekemässä yliopistojen ylin johto. Yliopiston eri tason yksiköillä ja henkilöstöllä on ollut heikot mahdollisuudet vaikuttaa yliopiston strategian sisältöön. Sivistysvaliokunnan saamiin asiantuntijaselvitysten mukaan perinteinen kollegiaalinen johtaminen yliopiston eri tasoilla on vähentynyt selvästi ja tilalle on tullut yritysmäi-

nen johtaminen, joka toisaalta korreloi yliopistojen kasvaneeseen taloudelliseen autonomiaan.

Julkisoikeudellisen yliopiston henkilökunnan vaikutuskanavaksi tuli yliopistolain uudistuksessa yliopistokollegio. Säätiöyliopistoissa yliopistokollegiota vastaa yhteinen monijäseninen hallintoelin. Useimmissa yliopistoissa kollegio vielä hakee toimintatapojaan, ja kollegioiden roolit ovat saatujen selvitysten mukaan eri yliopistoissa kovin erilaiset. Sivistysvaliokunta korostaa, että lainsäädäntö antaa jo nykyisellään myös yliopistokollegiolle merkittävää toimivaltaa, jos sitä vain osataan ja halutaan käyttää.

Sivistysvaliokunta korostaa lisäksi omana kantanaan, että yliopistojen päätöksenteossa tulisi nykyistä enemmän hyödyntää yliopistoissa olevaa laajaa asiantuntemusta. Ylätason strategiset ratkaisut ja pidemmän aikavälin suunnitelmat vaativat toteutuakseen yliopistoyhteisön laajan tuen ja tavoitteiden sisäistämisen, joka saavutetaan vain riittävällä henkilöstön kuulemisella ja toimivalla yhteistoimintamenettelyllä. Esimerkiksi kollegion tehtävien kehittäminen ja laajentaminen tarjoaisi toimivan neuvon antavan vuorovaikutuskanavan yliopistoyhteisön ja yliopiston hallituksen välille. Tällöin yliopistoissa olevaa asiantuntemusta voisi hyödyntää laajemmin esimerkiksi sellaisilla strategisen suunnittelun osa-alueilla kuin tieteeseen ja koulutukseen liittyvät strategiset valinnat, tutkimuksen profilointi ja painoalat, yliopiston tieteenalarakenne sekä kansainvälisyyteen liittyvät strategiat.

Sivistysvaliokunta pitää yliopistoyhteisön laajaa osallistumista strategiseen keskusteluun koko yliopistoyhteisön toimivuuden kannalta siinä määrin tärkeänä, että valiokunta kehottaa opetus- ja kulttuuriministeriötä arvioimaan jatkossa myös tarvetta täsmentää lainsäädäntöä tältä osin.

Henkilöstön asema

Valiokunta toteaa, että yliopistouudistuksen eräänä tavoitteena oli tarjota yliopistoille välineet kehittää henkilöstöpolitiikkaansa tutkimuksen ja opetuksen tarpeita paremmin palvelevaksi kuin mikä oli mahdollista osana valtioneu-

antajaa. Yliopistohenkilöstön työtyytyväisyys ei selvityksen mukaan ole parantunut uuden yliopistolain myötä. Tähän lienee monta syytä. Toteutetut päällekkäiset uudistukset ovat rasittaneet henkilöstöä ja vaikuttaneet työtyytyväisyyteen. Yliopistojen henkilöstömäärät ovat uudistuksen jälkeen lähteneet laskuun, ja irtisanomislta ei ole myöskään välttytty. Määräaikaisten palvelussuhteiden osuus opetus- ja tutkimushenkilöstön parissa ei ole pienentynyt.

Käsillä olevan selvityksen ja valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan henkilöstöpolitiikka ei ole muuttunut kannustavammaksi eikä palkitsevammaksi. Vain harvat yliopistot ovat esimerkiksi kehittäneet itsenäistä palkkapolitiikkaa, vaikka uudistuksella yliopistoille annettiin paremmat edellytykset palkkapolitiikan kehittämiseen. Uudistus on saanut myös kritiikkiä avoimuuden vähentymisestä yliopistoissa. Palkkatiedot eivät ole enää julkisia, ja rekrytoinnit eivät ole enää yhtä avoimia. Valiokunta pitää tärkeänä, että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa, jossa yliopistojen rahoitukseen tehdään huomattavia leikkauksia, jotka tavalla tai toisella koskettavat suurta osaa yliopistoyhteisöä, suhtaudutaan avoimuudella sellaisiin kysymyksiin, kuten palkkatietojen julkisuus ja keskeisten rekrytointien perusteet.

Vuosittain toteutettavasta yliopistojen työhyvinvointikyselystä on toisaalta tullut myös positiivista tietoa henkilöstön tilanteesta. Vuoden 2012 kyselyn tulokset osoittavat henkilöstön työhyvinvoinnin lievästi parantuneen. Eniten parannusta on tapahtunut tyytyväisyydessä esimiestyöhön, mutta johtamisen alueella kehittämistarvetta on edelleen avoimuudessa, henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksissa ja strategian ymmärrettävyydessä.

Sivistysvaliokunta pitää selvänä, että työtyytyväisyyteen yliopistoissa voidaan ensisijaisesti vaikuttaa yliopistoyhteisön sisäisillä johtamis- ja organisaatiokulttuurin kehittämistoimilla. Jatkossa on välttämätöntä keskittyä nykyistä paremmin yliopistojen henkilöstön ja opiskelijoiden kuulemiseen ja sitouttamiseen toteutettaessa uusia johtamis-, organisaatio- tai muita uudistuksia. Avoin, osallistava toimintakulttuuri mo-

tivoi parhaiten koko työyhteisöä tieteen ja opetuksen parhaisiin saavutuksiin.

Opetuksen laadun parantaminen

Sivistysvaliokunta kiinnittää tässä yhteydessä erityistä huomiota saamaansa selvitykseen yliopistollisen opetuksen tilasta. Uudistus ei tämän mukaan ole parantanut opetuksen ja tutkimuksen laatua. Tutkimus ja opetus uhkaavat eriytyä yliopistoissa yhä selvemmin, ja opetuksen laadun kehittämiseen tai opetustarjonnan ja ohjauksen lisäämiseen ei ole saatu tarvittavia lisäpanostuksia. Opetushenkilöstön näkökulmasta koulutuksen laadun mittarit ovat myös puutteellisia.

Sivistysvaliokunta pitää välttämättömänä, että yliopistollisen opetuksen laatuun ja määrään kiinnitetään opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta erityistä huomiota. Valiokunta pitää varsin huolestuttavana sitä, että opetushenkilöstön kelpoisuudet ja opettajankoulutuksen asema ovat määrittämättä. Yliopistoissa annetaan yliopistolain mukaan ylintä opetusta, mutta valiokunnan saaman selvityksen mukaan pedagogista kelpoisuutta ei ole määritetty lukuun ottamatta Jyväskylän ja Oulun yliopistoa.

Valiokunta korostaa tässä yhteydessä erityisesti, että opettajankoulutuksen asemaa kansallisena erityistehtävänä tulee vahvistaa ja varmistaa myös harjoittelukoulujen riittävä rahoitus.

Muut kysymykset

Yliopistolakiuudistuksen yhteydessä eduskunta hyväksyi yliopistojen liikuntapalveluja ja nii-

den kehittämistä koskevan lausuman (EV 103/2009 vp), jossa edellytettiin, että hallitus seuraa, miten yliopistot järjestävät liikuntapalveluja opiskelijoille, ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin opiskelijoiden liikuntamahdollisuuksien edistämiseksi. Asiantuntijaselvityksen mukaan yliopistojen väliset erot liikuntapalveluissa ovat suuret. Eräissä yliopistoissa opiskelu- ja työkykyä edistävät liikuntapalvelut ovat erinomaiset ja niitä kehitetään pitkäjänteisesti yliopistoyhteisön tarpeiden ja toiveiden pohjalta. Osassa yliopistoja palvelut ovat kuitenkin heikot, eikä niiden kehittämiseen panosteta.

Sivistysvaliokunta korostaa korkeakoululiikunnan palveluja koskevan eduskunnan lausuman toteuttamista.

Selvityksestä ei ilmene, miten yliopistolain uudistus on vaikuttanut yliopistojen kykyyn toteuttaa yhteiskunnallista ns. kolmatta tehtäväänsä. Sivistysvaliokunta painottaa yliopistojen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja pitää tärkeänä asian selvittämistä.

Lausunto

Lausuntonaan sivistysvaliokunta esittää,

että opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa edellä olevan huomioon ja

että ministeriö antaa sivistysvaliokunnalle yliopistolain uudistuksen vaikutuksista uuden selvityksen viimeistään vuonna 2016.

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Raija Vahasalo /kok	Sanna Lauslahti /kok
vpj.	Inkeri Kerola /kesk	Mika Niikko /ps
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Mikaela Nylander /r
	Ritva Elomaa /ps	Tuula Peltonen /sd
	Eeva-Johanna Eloranta /sd	Tuomo Puumala /kesk (osittain)
	Leena Harkimo /kok (osittain)	Simo Rundgren /kesk
	Pauli Kiuru /kok	vjäs. Suna Kymäläinen /sd (osittain).
	Kimmo Kivelä /ps	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.